

לקראת שבת

עיונים בפרשת השבוע

מדברי

הוד כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זיע"א

שנה ב / גליון מח
ערש"ק פרשת בהעלותך
ה'תשס"ה

תוכן העניינים

מקרא אני דורש

את חלישות דעתו של אהרן הכהן ריצה הקב"ה בהדלקת המנורה. האם אהרן לא ידע את מעלתו שלו, ומהי המעלה בעבודת המנורה דווקא.
(ע"פ לקוטי שיחות חלק יח עמ' 92 ואילך)

יינה של תורה

משמעותה הפנימית של עבודת הקרבנות, פסח ראשון ושני, ומדוע הוצרכו הטמאים להמתין חודש שלם.

(ע"פ לקוטי שיחות חלק לג עמ' 56 ואילך)

חידושי סוגיות

בירושלמי פליגי תנאי אם יקריבו ישראל פסח שני באם בנו בית המקדש בין פסח ראשון לשני, ובבבלי איתא ד"אין ציבור נדחה לפסח שני". לקמן מיישב רבינו דאין סתירה ביניהם, ומחדש עפ"ז דאם לא עשו פסח ראשון (לא מחמת טומאה, אלא) מסיבה אחרת, חייבים הציבור בהקרבת פסח שני.

(חידושים וביאורים בש"ס חלק א' סימן ט')

הוספה - דרכי החסידות

סיפור במעלת ההשתתפות בצער הזולת

(משיחת כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע מליובאוויטש)

פתיח דבר

לקראת שבת פרשת בהעלותך, הננו מתכבדים להגיש לקהל שוחרי התורה ולומדיה, את הקונטרס 'לקראת שבת' (גליון מח), והוא אוצר בלום מתוך רבבות עניני חידוש וביאור שבתורת נשיא ישראל ומנהיגו, כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זצוקללה"ה נבג"מ זיע"א.

וזאת למודעי, שבדרך כלל לא הובאו הביאורים בשלימותם, ובאיזהו מקומן אף עברו עריכה קלה, ושגיאות מי יבין. ועל כן פשוט שמי שבידו הערה או שמתקשה בהבנת הביאורים, מוטב שיעיין במקורי הדברים (כפי שנשמנו בתוכן העניינים), שם נתבארו הדברים באריכות, במתיקות ובתוספת מראי מקומות.

* * *

ויה"ר שנזכה לקיום היעוד "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים", ונזכה לשמוע תורה חדשה מפיו של משיח, "תורה חדשה מאיתי תצא", במהרה בימינו ותיכף ומיד ממש.

בברכת שבתא טבא,
מכון 'אור החסידות'

מעמו זראו כי טוב

הננו לבשר לקהל הלומדים כי ניתן להרשם כמנויים על הקובץ ולקבלו מדי שבוע באמצעות הדואר

בסך 10 ש"ח בלבד לחודש
(דמי טיפול ומשלוח)

לפרטים נא לפנות לטלפון 03-9604832
(ניתן להשאיר הודעה)

יוצא לאור על ידי
'אור החסידות'

מכון תורני להפצת תורת החסידות

ת.ד. 2033 כפר-חב"ד, 72915
טלפון: 03.9604832 פקס: 03.9607370

מקרא אני דורש

ריצוי אהרן הכהן בהדלקת המנורה

את חלישות דעתו של אהרן הכהן ריצה הקב"ה בהדלקת המנורה. האם אהרן לא ידע את מעלתו שלו, ומהי המעלה בעבודת המנורה דווקא.

א. בריש פרשתנו, עה"פ "בהעלותך את הנרות", מפרש רש"י "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו כשלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את המנורה". ולכאורה צריך להבין:

א) כיצד הועילה תשובת הקב"ה "שלך גדולה משלהם" בכדי להעביר את הענין ד"חלשה דעתו", והרי לא היתה בזה כל הסברה **מדוע** "שלך גדולה"? ומאידך, אם ה"גדולה" שבהדלקת הנרות היא דבר הפשוט שאהרן ידע זאת מעצמו כבר לפניו, מדוע "חלשה דעתו" מלכתחילה?
ב) גם צ"ל מה שהקשה הרמב"ן (כאן) "למה נחמו בהדלקת הנרות ולא נחמו בקטורת בקר וערב ששבחו הכתוב ישימו קטורה באפך, ובכל הקרבנות ובמנחת חביתין ובעבודת יום הכיפורים שאינה כשרה אלא בו ונכנס לפני ולפנים וכו'".

ג. והביאור בזה:

תשובתו של הקב"ה "שלך גדולה משלהם" לא היתה בכדי לנחם את אהרן **בסתם** עבודה שהוא עושה, אלא בכך שמה שהוא "מדליק ומטיב את הנרות" זהו גם ענין של חנוכת המשכן; דכשם שהנשיאים האחרים הביאו חנוכת המזבח כך גם אהרן, **חנך** את המנורה [משא"כ שאר כלי המשכן, כדלקמן].

ובכך השיב הקב"ה לטענתו של אהרן ש"לא היה עמהם בחנוכה", דאדרבה - "שלך גדולה

משלהם". ורש"י מפרט ג' דברים שבהם "שלך גדולה": (א) "שאתה" (ב) "מדליק ומטיב" (ג) "את הנרות".

דהיינו - (א) "שאתה": הקרבנות שהביאו הנשיאים לחנוכת המזבח, לא הקריבו בעצמם את קרבנותיהם, משא"כ חנוכת המנורה היתה ("שאתה") ע"י אהרן בעצמו.

(ב) "מדליק ומטיב": רש"י מדייק בלשונו ואומר "מדליק ומטיב", הגם שבפסוקים כאן מדובר על ההדלקה בלבד, דבזה מוסברת מעלת אהרן ע"ג שאר הנשיאים.

דאם רק **הדלקת** הנרות היתה ע"י אהרן, היה מקום לשאלה מה עדיף - הבאת הקרבנות של הנשיאים (הגם שהסיום - ההקרבה לא נעשתה על-ידם), או הדלקת הנרות של אהרן (הגם שההתחלה (-ההטבה) לא נעשית על-ידו), אך מאחר שגם ההדלקה וגם ההכנה להדלקה נעשו ע"י אהרן, מובנת מעלתו של אהרן - **שכל** חנוכת המנורה נעשתה על-ידו.

(ג) "את הנרות": חנוכת הנשיאים היתה במזבח **החיצון** - בחצר [דהרי גם הקטורת שהביאו הוקטרה על מזבח החיצון, "והוראת שעה היתה" (רש"י נשא ז, יד)], ואילו חנוכת המנורה ע"י אהרן היתה **בפנים**, שמכך מובן שהיתה לה חשיבות יתירה על קרבנות הנשיאים.

ג. אך עדיין קשה (כנ"ל) מדוע "חלשה דעתו" של אהרן מלכתחילה, והרי ראה שהוא המחנך את המנורה, שהיא אף חשובה מחנוכת הנשיאים.

והביאור בזה:

מפשטות הכתובים בפרשת פקודי (מ, ד ואילך. מ, כג ואילך) משמע שכל העבודות דיום השמיני נעשו ע"י משה: "ויערוך עליו ערך לחם גו", "ויקטר עליו קטורת", "ויעל עליו את העולה ואת המנחה" - וכמ"ש רש"י (שם פסוק כט) "ואף ביום השמיני למילואים שהוא יום הקמת המשכן שמש משה והקריב קרבנות צבור", וממילא נמצא שמשו כבר חנך את המנורה.

ולכן "חלשה דעתו" של אהרן, דלא יהיה לו חלק **בחנוכת** המשכן. וע"כ השיב לו הקב"ה "שאתה מדליק ומטיב" - שגם הדלקת המנורה ע"י אהרן (בהמשך י"ב הימים דחנוכת הנשיאים) היא ענין של חנוכה.

וכמו שמצינו בהקרבת הנשיאים: דלכאורה, לאחר ההקרבה הראשונה דנחשון בן עמינדב, כבר לא היה לקרבנות הנשיאים שלאחריו גדר של 'חנוכה' - אלא, מכיוון שזה היה ציווי ה' "נשיא אחד ליום". יקריבו את קרבנם **לחנוכת** המזבח", הנה מצד ציווי זה הייתה גם הקרבנתם בגדר של חנוכה.

ועד"ז בעניינינו, דהגם שמשו הדליק כבר את המנורה ביום השמיני למילואים, הנה מצד דיבור הקב"ה ("חייך שלך גדולה משלהם") נפעל שגם הדלקת אהרן תהיה בגדר חנוכה, ועוד ועיקר: שבכל הי"ב יום שהיתה **חנוכת** המזבח ע"י הנשיאים, היתה גם הדלקת והטבת הנרות ע"י אהרן **חנוכת**

המנורה.

[ואף שאהרן ראה בעצמו שחנוכת הנשיאים נחשבה כ'חנוכה' אף שנמשכה י"ב יום, מובן שסבר שאינה דומה לחנוכת המנורה, שבה לא היה ציווי שתמשך כמה ימים. ובפרט ש (א) חנוכת המזבח היא עבודה בחוץ וקדשי שעה (ב) והובאה בכל יום ע"י נשיא אחר, משא"כ הדלקת המנורה ש (א) היא עבודה בפנים וקדשי דורות, (ב) נעשתה תמיד ע"י אהרן].

ד. אמנם, עדיין צריך להבין קושיית הרמב"ן, מדוע לא היתה הנחמה בשאר עבודות (וכמו עבודת הקטורת).

ועוד צ"ל, מדוע נחשבה חנוכת המנורה דאהרן "גדולה" גם על חנוכת המזבח דנחשון בן עמינדב (ביום הראשון), והרי חנוכת אהרן היתה רק לאחר החנוכה שעשה משה (ביום הראשון), ומשא"כ קרבן נחשון שהקריב ביום הראשון.

והביאור בזה:

כבר דובר פעם בארוכה (לקוטי שיחות חלק ו עמ' 229 אילך) בשיטת רש"י בנוגע לקרבנות ביום שמיני למילואים, שהיה בזה חילוק בין (א) לחם הפנים והדלקת הנרות לבין (ב) הקרבנות (במזבח החיצון) והקטורת (במזבח הפנימי):

על הפסוק "ויקטר עליו קטורת" (פקודי מ, כז) דקאי על הקטורת דמשה ביום השמיני למילואים, אומר רש"י "שחרית וערבית כמו שנאמר" וכו', זאת אומרת, שהקטרת הקטורת ביום זה היתה כבכל השנה, ומשא"כ הדלקת המנורה, שנעשתה ע"י משה רק בבוקר, ואילו ההדלקה דבין הערביים, היתה (גם ביום זה) ע"י אהרן.

והנה, לפי שיטת רש"י שמצות הדלקת המנורה היא רק בין הערביים, משא"כ בבוקר דהוא רק מטיב את הנרות, מובן שחנוכת המנורה מתחילתה (ההדלקה שבכל יום - בין הערביים) היתה ע"י אהרן, וע"פ ציווי הקב"ה נמשכה חנוכה זו לכל י"ב הימים דחנוכת המזבח.

משא"כ הקטורת (במזבח הפנימי), הקטיר משה באותו האופן דכל השנה, ובמילא אין שייך לומר על הקטרת אהרן (שהיתה רק ביום שלאח"ז) "שלך גדולה משלהם".

יינה של תורה

תשלומין לאחר חודש ימים

משמעותה הפנימית של עבודת הקרבנות, פסח ראשון ושני, ומדוע הוצרכו הטמאים להמתין חודש שלם.

א. בפרשתנו (ט, ו) מסופר אודות "אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם" ב"ד בניסן – זמן הקרבת קרבן פסח, ובשל טומאתם לא הקריבו את קרבן הפסח, שבאו בטענה למשה רבינו - "למה נגרע לבלתי עשות את קרבן ה'?", ברצותם להקריב קרבן פסח. בעקבות טענתם, הורה הקב"ה למשה רבינו כי כל מי שלא הקריב את קרבן הפסח בזמנו, וכן לדורות – "איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה" ולא יוכל להקריב את קרבן הפסח ביום "ד בניסן, יקריב את קרבן הפסח ב"ד באייר - בחודש השני . . יעשו אותו".

יש להבין, מדוע זמן התשלומין להקרבת קרבן פסח נקבע ליום "ד באייר - חודש ימים לאחר זמן חיוב הקרבת הקרבן מלכתחילה, ולא בסמיכות לחג הפסח?

ב. הקרבת פסח ראשון – "בחודש הראשון", מורה על העבודה בקו ה"סור מרע". בחודש ניסן אירעה יציאת מצרים, המורה על בריחה מהרע - בהימנעות מעבירה על רצון ה' והתרחקות מדברים אסורים (סור מרע) 'בורח' היהודי מהרע שבנפשו. ענינו של פסח שני בעבודת האדם הוא העליה מדרגת "בחודש הראשון" – היציאה והבריחה מהטומאה, ל"חודש השני" – עבודה בקו "ועשה טוב". העבודה בחודש אייר היא תיקון המידות והפיכתן לקדושה, הפיכת הרע לטוב.

מסיבה זו, נקבע זמן התשלומין להקרבת הפסח לחודש אייר, החודש השני, הבא לאחר סיום

החודש הראשון, חודש ניסן. העבודה בהפיכת הרע לטוב - פסח שני, אפשרית רק לאחר סיום והשלמת העבודה בבריחה מהרע - פסח ראשון, עבודת חודש ניסן.

בכך יובן גם מדוע אוסרת התורה על הימצאות חמץ ברשות האדם בזמן הקרבת פסח ראשון, ואילו בזמן הקרבת פסח שני מותר ליהודי להשהות חמץ ברשותו. בעבודה בקו ה"סור מרע", ה'חמץ' שבליבו של יהודי עדיין בתוקף ויש לבערו. עבודת פסח שני, היא הפיכת הרע עצמו לטוב. בפסח שני ניתן הכוח ליהודי להפוך את החמץ – הרע – לקדושה, ואין צורך בביעור הרע וביטולו.

אולם, באם העבודה בקו "ועשה טוב" יכולה לבוא רק אחרי עבודת ה"סור מרע", נדרש ביאור, כיצד אכן ניתן להקריב פסח שני ללא הקרבת פסח ראשון?

כמו כן, אינו מובן לאיך גיסא, מדוע בהקרבת פסח שני חייבים רק אלו שלא הקריבו פסח ראשון, אדרבה, לאחר הקרבת פסח ראשון יש להתעלות לדרגת "החודש השני", הקרבת פסח שני.

ג. משמעותה הפנימית של הקרבת בהמה כקרבן לפני ה', היא זיכוכ הגשמיות והעלאתה לאלקות. זהו גם תוכנה של עבודת היהודי בהקרבת והעלאת נפשו הבהמית לה', עד שהוא נעשה ראוי לעלות על מזבח ה' ולהישרף באש של מעלה.

הקרבת פסח ראשון נותנת כוח וסיוע לעבודת פסח שני – הפיכת הרע לטוב. העלאת הנפש הבהמית לקדושה (הקרבת קרבן) היא המסייעת לכך שהיהודי בעבודתו יתעלה לדרגה עליונה עד שהרע שבו יהפך לטוב. יהודי שכבר השלים את עבודת הקרבת פסח ראשון וכבר זיכך את נפשו מכל רע, אינו זקוק להקרבת קרבן נוסף בחודש השני. הקרבת הקרבן בפסח ראשון מסייעת לו ונותנת בו כוח להפיכת הרע לטוב, עבודת החודש השני. ואילו מי שהחסיר את ההקרבה בחודש הראשון, כלומר, עבודתו לא היתה בשלימות ועדיין חסרה אצלו הקרבת ה'בהמה' שבליבו לאלקות, עליו להשלים ולהביא קרבן – להקריב את נפשו הבהמית לרצון ה' - בחודש השני. בכדי להגיע לדרגה רוחנית נעלית בהפיכת מציאות הרע לקדושה עליו להביא קרבן בחודש אייר.

ד. לאור האמור תובן החשיבות המיוחדת שביום "ד באייר - פסח שני, עד שגם בזמן הגלות, כאשר לא ניתן כלל להקריב קרבנות, נקבע יום זה ליום מיוחד עבור כל יהודי, וישנם הנוהגים לאכול ביום זה מצה, זכר לפסח שני (סידור יעב"ץ חודש אייר).

בכל שנה ביום זה, ניתן הכוח לכל יהודי להתעלות בדרגתו הרוחנית בעבודת ה', ולהגיע לעבודת כיבוש הרע לגמרי והפיכתו לקדושה.

חידושי סוגיות

אין ציבור נדחה לפסח שני

בירושלמי פליגי תנאי אם יקריבו ישראל פסח שני באם בנו בית המקדש בין פסח ראשון לשני, ובבבלי איתא ד"אין ציבור נדחה לפסח שני". לקמן מיישב רבינו דאין סתירה ביניהם, ומחדש עפ"ז דאם לא עשו פסח ראשון (לא מחמת טומאה, אלא) מסיבה אחרת, חייבים הציבור בהקרבת פסח שני.

"איש איש כי יהיה טמא לנפש... ועשה פסח להי"י (בהעלותך פ"ו, י)

א. שאלה הלכה למעשה: כשנבנה בית המקדש בין פסח ראשון לשני, אם נתחייבו בעשיית פסח שני.

והנה פלוגתא דתנאי היא בירושלמי: "ניתן לישראל לבנות בית הבחירה (בין פ"ר לפ"ש) כו", ולדעת ר' יודא - עושין פסח שני.

ולהעיר דרך אגב, דלכאורה הי' צ"ל ניתן לישראל ביהב"ח - כי הרי בית השלישי "בנוי ומשולל הוא יגלה ויבוא משמים"³, ועד"ז

(1) ראה ר"ה ל, א: דאיבנא בחמיסר.

(2) פסחים פ"ט ה"א [לגירסת ופי' המנ"ח מצוה שפ].

תוספתא פסחים פ"ח ה"ב.

(3) רש"י ד"ה אי נמי (סוכה מא, סע"א). ועד"ז בר"ה

שם.

במדרש תנחומא⁴ בזהר⁵ ועוד,

אלא דהירושלמי לשיטתו במגילה⁶ דהגליות יבואו ויבנוהו. ויותר מפורש בויקרא רבא דמשיח יבנהו, וכ"פ הרמב"ם הל' מלכים⁸].

ב. והנה ידוע ד"במה שאנו יכולין להשוותם (בבבלי וירושלמי) יש לנו להשוותם" אפילו בענין

(4) הובא בתד"ה אין (שבועות טו, ב). וראה תנחומא ס"פ פקודי).

(5) ח"א כה, סע"א ובכ"מ.

(6) פ"א ה"א. ומש"כ בברכות (פ"ד ה"ג) ובאש אתה עתיד לבנותה - מדבר בירושלים.

(7) פ"ט, ו.

(8) פ"א בתחלתו ובסופו. וראה לקר"ש ח"א שיחה ב' לפ' פקודי ס"ז ובהנמנן שם.

- ונפק"מ ג"כ באם בזמן פסח ראשון היו הנדחים מיעוט ולזמן פסח שני - נעשו רוב (ע"י גרים שנתגיירו בנתיים וכי"ב) -

ועוד דזה שנדחה - היינו שהתורה דוחה (ואוסרת) את עשיית הפסח מראשון לשני - כ"ז הוא ב"איש" דוקא ולא בציבור. והוא בשני פנים: כאשר הם טמאי מתים, אין נדחים לפסח שני ועושים את הפסח בראשון (בטומאה)¹⁷. וכאשר הם טמאי זבים וכו', נדחים הן לגמרי מעשיית הפסח ואין להם תקנה בפסח שני, כי בצבור לא ישנו בפסח ראשון ענין הדחי' לפסח שני.

ואם כנים הדברים הנ"ל שהפרש בין יחיד לצבור הוא, בענין דחייית התורה, שאין התורה דוחה צבור לפסח שני - י"ל שאם לא, עשו הצבור את הפסח מצד סיבה צדדית¹⁸, וכמו בנדון דידן שאי עשיית הפסח בראשון הוא מפני יד האומות ולא מצד עיכוב התורה, חייבים הם בפסח שני. כי בעצם הענין דפ"ש לא מצאנו מפורש חילוק בין יחיד לצבור רק בזה שאינן נדחין בפסח ראשון לפסח שני, כנ"ל.

ועפ"ז - אין מחלוקת בין מסקנת הבבלי והירושלמי (ואפילו לדעת ר' יודא). ועפ"ז יומתק

וכ"פ במנ"ח. ואף שבמחצה טמאין ומחצה טהורין ונשים עודפות על הטהורים, אין הטמאים עושים גם את השני (רמב"ם שם ה"ג) מפני שהנשים בשני רשות ומצאו הטמאים מחצה ואין מחצה עושין את השני - עכצ"ל הפי' - ובהקדם דהדחי' בפ"ר יש בה' פרטים: נדחה מפ"ר, נדחה ונתחייב אז לפ"ש, ופרט השני אינו (בזמן פ"ד) בנשים - שהנשים בשני רשות". והא דמסיים "ואין מחצה עושין את השני ולא "נדחין" (כבתחלת הפרק) - הוא כל' כל הלכה זו "עושין".

(17) פסחים סו, סע"ב.

(18) להעיר מהחילוק שבין נאנס בפ"ר למי שהי' טמא (רמב"ם שם פ"ה ה"ב). גדרי דיחוי וכו'.

דפליגי, ואפילו בפ"י שיהי' רחוק קצת¹⁰ - וגם בנדוד"ד י"ל דגם הבבלי ס"ל כהירושלמי¹¹,

אף שנפסק הדין לענין רובן זבין ומיעוטן טמאי מתים (וכן לענין שלישי טהורים שלישי זבין ושלישי טמאי מתים)¹² ש"הואיל ולא עשה רוב הקהל בראשון, לא יעשו אלו המיעוט הטמאים למת את השני¹³. - ומסתייע אני בכמה מהבא לקמן - בדברי המנ"ח (מצוה שפ). עיי"ש.

דהנה לשון הגמרא "איש נדחה לפסח שני ואין ציבור נדחה לפסח שני"¹⁴ "ורובא לא מדחו לפסח שני"¹⁵ (ולא "לא עבדי פסח שני"), משמע שהדיוק בזה הוא, דהא דליכא פסח שני בציבור, אינו דין בפסח שני (שהתורה לא נתנה לצבור ענין פסח שני), כי אם, דין הוא בפסח ראשון¹⁶ (בדחיייתו).

(9) תוד"ה והאמר יומא (פז, ב).

(10) ראה יד מלאכי כללי שני התלמודים ס"י. וש"נ.

(11) ראה חידושים וביאורים לש"ס בנספחים בהמכתב דסיון תשל"ח.

(12) פסחים פ, ב. רמב"ם הל' ק"פ פ"ז ה"ו.

(13) רמב"ם שם ה"ד (כדעת רב פסחים פ, א).

(14) פסחים סז, א. ודלא כל' הספרי בהעלותך (ט,

יג): היחיד עושה כו' עושים כו'. וראה צפנת פענח שם (בהעלותך ע' צח). עיי"ש.

(15) פסחים פ, ב. וממ"ש הרמב"ם שם ה"ו "שהרי

מיעוט עשו בראשון, כמו שבארנו" - שכוונתו ב"כמו שבארנו" היא להלכה ד' (וראה בארוכה בביאור הר"ף פערלא מ"ע נז (רמז, א ואילך)) - מוכרח שהדין "רובא לא מדחו כו" הר"ע אחד עם הדין (פסחים פ, א) "כל היכא דלא עבדי ציבור בראשון, לא עביד יחיד בשני". (ודלא כפרש"י "הואיל וטהרו זבין עכשיו כו". שלדעתו הם שני דינים שונים, כמובן). ומזה מוכח שפירוש "כל היכא דלא עבדי כו" הוא שלא עשו מפני שנדחו, כדלהלן בפנים.

(16) ועפ"ז תובן פשטות ל' הש"ס בפסחים (בכ"מ)

דחשבון רוב ומיעוט תלוי בהמצב בזמן פסח ראשון.

ג"כ מה ש"היכא דלא עבדי ציבור בראשון לא עביד יחיד בשני", נקט הגמרא ברובן זבין דוקא, ולא כשאי עשייתן הפסח היתה מצד סיבה אחרת.

ג. והנה לדעת הר"ח (ו"ג - ר' יחיאל) דפריש"י, דמקריבין קרבנות (פסח) בזמה"ז¹⁹, החיוב דפסח שני הוא גם אם יתמהמה ח"ו. כי אף שכולנו טמאי מתים - לדעת ר' יודא פסח שני דוחה את הטומאה. וגם ע"פ הפס"ד דפסח שני אינו דוחה את הטומאה²⁰, ע"ד הנ"ל יש לומר, שבנדו"ד מקריבין פסח שני גם בטומאה.

19) כפתור ופרח פ"ו, וראה שו"ת חתם סופר יו"ד סר"ו.

20) פסחים צה, ב. רמב"ם סוף הל' ק"פ.

21) מאירי פסחים שם. וראה גם תוס' יומא נא, א ד"ה דוחה. - אבל מל' הרמב"ם שם "מה בין פ"ר לפסח

כי [נוסף שלכמה דיעות, הא דפסח שני אינו דוחה טומאה הוא לפי שבא ביחיד (שהרי אין צבור נדחה לפסח שני) והיחיד אין טומאה נדחית מפניו גם בפסח ראשון²¹] מכיון שהטעם מה שפסח שני אינו דוחה את הטומאה הוא "מפני טומאה דחיתו יחזור ויעשה בטומאה", ויש לומר, שזהו דוקא כשהתורה דחתו וכהל' "התורה חזרה עליו לעשותו בטהרה" (אף שיל"פ - דכל ענין פסח שני ניתן מפני שהתורה חזרה כו'). אבל היכא שלא הקריב פסח ראשון מצד סיבה צדדית עושה פסח שני גם בטומאה²².

שני", משמע קצת שהדין דפ"ש אינו בא בטומאה הוא גדר בפסח שני מצד עצמו (ולא מפני שבא ביחיד).

22) ודלא כמ"ש המנ"ח מצוה שפ קרוב לסופו. וראה חידושים וביאורים לש"ס בהנספחים בהמכתב דסיון תשכ"ח.

דרכי החסידות

מלוקט משיחות, אגרות וכתבי כ"ק אדמו"ר מוהר"י צ'מליובאוויטש נ"ע

להצטער בצער הזולת

כשיהודי אחד מצטער בצערו של חברו ומבקש עבורו, הוא מסיר ע"י כך ממנו כל הקטרוגים ושובר כל הדינים הקשים

לעזור לזולת

הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש אמר פעם להוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק: היום ביקרו אצלי שני אורחים, מאחד קבלתי קורת רוח ומהשני צער עמוק.

הגיע אז לליובאוויטש ר' אלי' מהישוב אבעליע שליד ליובאוויטש. הייתה אז תקופה שהרביים רצו לעשות מה"ישובים" ערים, כי יצאה גזירה שיהודים לא יגורו בעיירות, והשתדלו ועשו מהישוב אבעלע - עיר. וכן בא אז לליובאוויטש החסיד הרב ר' אליעזר מפלוצק, בעל המחבר ספר"משנת אליעזר". אלה היו שני האורחים שהוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש הזכיר.

כשנכנס ר' אלי' אבעלער ל"יחידות" להוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש, שאל אותו: "מה נשמע אצלך" - הוא היה בעל עסק ואיש פשוט - וענה: ברוך השם.

"ואיך העניינים בעסקך"? - ברוך השם, אלא, רבי, יש לי צער רב מיוסף הנמצא בישוב שלנו, אין לו הצלחה - ל"ע - בשום דבר, אספנו כספים וקנינו לו סוס ועגלה כדי שיוכל לנסוע לעיר עם מעט סחורה - ותמיד יש לו תקלה, הצירים נשברים, לסוס נשברת רגל, ולאחר מכן גונבים את הסוס, כל הדברים השלומיאלים קורים אצלו. רבי - ממשיך ר' אלי' - מה אני יכול לעזור לו?

נאנח ופרץ בבכי באמרו: רבי, תנו לו ברכה.

הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש האזין וענה לו: אכן, אתה יכול לעזור לו הרבה, כשיהודי אחד מצטער בצערך של חברו ומבקש עבורו, הוא מסיר על ידי כך ממנו כל הקטרוגים ושובר כל הדינים הקשים.

לאחר מכן הוציא הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק המוהר"ש מכיסו מטבע, נתנה לר' אלי' ואמר לו: רוצה אני להיות שותף שלך, יעזור לך השי"ת שתוכל לעשות טובה ליהודי ושיהיה בהצלחה.

ר' אלי' נרעד ואמר: רבי, אתי אתם רוצים להיות שותף? היודעים אתם מי אני? הרי אני החומר הגס עליו דנים ב"תניא" שתיקונו הוא רק שבירה וכו'.

אין כעת הזמן לספר מה שענה לו על כך הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש, אלא שממנו קיבל הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש נחת.

כשנכנס הרב ר' אליעזר ל"יחידות" והוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש שאל אותו, מה נשמע? ענה, שיש לו ב"ה שיעור לעיונא עם אברכים והם לומדים טוב ובשבת הם מאריכים בתפלה אחרי המנין, הם לומדים חסידות וכו'.

שאל אותו הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש: ומה בדבר המדות? ענה הרב ר' אליעזר: כמו אברכי גבירים. אמר לו הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק: האשמה היא מצד המחנך, לא מצדם. ראשית כל הוא חינוך והדרכה במדות טובות ולא ללמוד את הספר כי אם ללמד את עצמו, כשתבוא לביתך תייסד קופת גמ"ח וכל אחד מהאברכים יפריש לקופה זו מחצית מהנדוניא שלו.

- לא אפעל זאת אצלם - אומר הרב ר' אליעזר. ענה לו הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש: כשאני אומר - זה יפעל. אמור לאברכים שכאשר הם נותנים, אין הם נותנים משלהם, ואם לא יתנו - לא יהיה להם אותו כסף. והוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש סיים: כשתבוא לכאן בפעם הבאה תביא לי בשורה טובה יותר.

כשסיים הוד כ"ק אאזמו"ר הרה"ק מוהר"ש לספר זאת להוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק, אמר: אילו הייתי נותן לנפש האלוקית שלי 'להתפשט', הייתי מנשק את ר' אלי' אבעלער.

(ספר השיחות ה'תש"ה ע' צ')